

gelio, kuris nesiskundžia norinčių čia tarnauti profesionalų trūkumu. Netgi eilės yra susidariusios – pasirinkimas didžiulis. Paklaustas, kas lemia tokį bataliono populiarumą, vadas atsako – logistika. „Perspektyva, profesionalumas ir, jei tiesiai šviešiai, naudingumas. Pas mus tarnaujantis žmogus – vairuotojas, tiekėjas, sandėlininkas, lauko valymo, pakavimo, vandens valymo specialistas – bet kokiu atveju turi specialybę, pritaikomą ir civiliniame gyvenime, todėl jaučia pasitikėjimą ir tikrumą dėl savo ateities. Dešimt metų buvome pėstininkai. Mums

buvo garbė jais būti, tačiau dabar nė vienas nesigaili tapęs logistu ir neįsivaizduoja pažeminimo, kad dirba prie tualetų, lauko dušų, skalbyklų“, – tvirtino bataliono vadas. Jis prisiminė, kaip reorganizacijos pradžioje bataliono žmonės reikė nepasitenkinimą: kaip kariai, pėstininkai, žvalgai, išminuotojai pradės dirbti aprūpinimo darbus. Tačiau dabar bet kokios panašios mintys jau praeityje. Patyrę logistikos jėgą, dabar bataliono profesionalai didžiuojasi atliekantys naudingą darbą. Šiame batalione daug investuojama į žmonių mokymą, juk logistas specialistas turi turėti daug žinių. „Rodos, toks elementarus darbas – krovinių pakuotojas, – pasakojo mjr. A. Gaiževskis, – tačiau juo negalėsi dirbti, jei nebaigsi amerikiečių, britų ar danų kursų. O juk juos moko anglų kalba, todėl įsivaizduokite, kokių įgūdžių turi mūsų specialistai. Mūsų žmonės turi galimybę lankyti daug kursų, lavintis užsienio šalyse. Nors dabar mes linkę pasi-

kviesti užsienio specialistų čia – tuomet gali mokytis daugiau žmonių“.

Logistams atsiveria neribotos galimybės misijoje – visur jie reikalingi. Per visą Lietuvos kariuomenės istoriją būtent šiam padaliniui vieninteliam teko garbė tarnauti kaip greitojo reagavimo pajėgos – Vytenio bataliono vandens valymo vienetas NRF5 vyko į humanitarinę misiją Pakistane. „Bumas, kai privačios struktūros viliojo mūsų vairuotojus dideliais pinigais, praėjo, – pripažino vadas. – Žmonės tapo išmintingesni, pagaliau ir mūsų vadai daug dirba su gerais specialistais. Iš tiesų turiu pagirti karininkus, jie išsilavinę ir protingi, sugeba paaiškinti žmonėms skirtumą tarp „juodų“ ir „baltų“ pinigų. Juk oficialus vairuotojo atlyginimas privačiose įmonėse yra ne daugiau kaip 800 litų. Mūsų eilinis mažiau dviejų tūkstančių negauna. Taigi yra socialinės garantijos, pagaliau žmogus atlyginimą gauna nustatytais dienomis ir gali tartis su bankais dėl kreditų. Mūsų tarnyba retai trunka daugiau nei vieną dieną net ir aprūpinant dideles pratybas. Žmogus turi galimybę ir padirbėti, ir pailsėti. Labai svarbu būti su šeima, todėl daugelis mieliau renka si tokią tarnybą, o ne darbą privačioje struktūroje“.

Šiuolaikinė lauko stovyklos įranga.

Tarnybos niuansai

Išėjus šauktiniams, batalione liko viena aprūpinimo kuopa, kuri organizuoja kasdienį dalinio teritorijos aptarnavimą, atlieka rutininius darbus, taip pat administracinius, transporto eksploatacijos priežiūros darbus. Vien dalinio teritoriją sudaro 30 ha, o dar 270 ha užima poligonas – didžiulis taktikos mokymo centras. Modernizuotame poligone įrengtos greito ir lėto pravažumo trasos, lauko sto-

Mjr. A. Gaiževskis: „Logistams atsiveria neribotos galimybės misijose“.

vyklos išskleidimo vietas, ruošiamos didelės aikštės. Šiuo metu batalionas ruošiasi atlikti NRF 14 – nacionalinės paramos elemento ir lauko paslaugų būrio – funkcijas, todėl ruošiamasi pratyboms: bus išskleista stovykla, organizuotas logistinis aprūpinimas. Lauko stovyklos kuopa pastatys dušus, bus įrengtos skalbyklos, tualetai, suorganizuotas maitinimas, elektros tiekimas, apgyvendinimas – palapinių išskleidimas ir jų aptarnavimas, priemonių utilizavimas, vandens valymas, jo saugojimas ir išdavimas. Stovykla bus išskleidžiama 800 žmonių. Bataliono kariai jau patyrė ir tarptautinėse misijose – be minėto Pakistano, jie aktyviai darbuojasi ir Afganistane. Pasak vado, nežinančiam logistikos subtilybių darbas neatrodo labai sudėtingas. Štai, pavyzdžiui, visi mano, kad transportavimo kuopa vien perveža krovinius. Ir kas gi čia sudėtingo? Tačiau nėra taip paprasta. Yra daugybė sienų kirtimo

Dalinio kariai vieni iš pirmųjų kariuomenėje įkūrė bataliono istorijos muziejų.

suderinimo procedūrų, juk jei veži 5 klasės krovinį – sprogstamąsias medžiagas, turi paruošti aibę dokumentų, gauti leidimus. Nors sienų kirtimo procedūras užtikrina kolegės iš Judėjimo kontrolės centro, transportininkams išlieka šios užduotys: krovinio tvirtinimas, subalansavimas, jie turi būti baigę specialius tam tikrų pavojingų krovinių klasių (sprogmenys, šaudmenys, nuodingosios medžiagos ir t. t.) pervežimo kursus. Batalione yra paruošta ir atidirbta instrukcija, kaip elgtis įvykus avarijai. Visi kroviniai ir prekės misijoms pereina per Vytenio batalioną. Čia jie pakuojami, sandėliuojami, kol sulaukiama lėktuvų, vėliau pristatomi pagal suderintą su Karinėmis oro pajėgomis grafiką. Kroviniai pakuojami ant dviejų tipų palečių. Tam, kad supakuotų prekę, žmonės turi būti baigę tam tikrus kursus, nes būtina nusimanyti apie svorio išbalansavimą, žinoti, kaip jį paskirstyti klasėmis (juk ta pati 5 klasė – sprogstamųjų medžiagų klasė

– dar skaidoma į poklasius), kroviniai turi būti pažymėti atitinkamais kodais ir žymomis pagal NATO standartus. Įdomiausia tai, kad būtent šioje srityje kiekviena šalis turi savo NATO standartus – britai savo, amerikiečiai savo, danai taip pat, lietuviai daugmaž vadovaujasi bendrais. Tačiau jau porą metų problemų dėl pakavimų nekyla – specialistai įgudo viską atlikti taip, kad skirtingų šalių kariai nebūturi ko prikišti.

Nauji projektai

Batalione ruošiami nauji projektai – suformuota vandens valymo kuopa. Grupė karių jau buvo išvykusi į Jungtines Amerikos Valstijas ir susipažino su technika, kurią planuoja įsigyti mūsų šalis. Mjr. A. Gaiževskis neslėpė pasididžiavimo, kalbėdamas apie savo karius, išbandžiusius naująją techniką. „Mūsų žmonės parodė puikų loginį mąstymą bei drąsą priimti naujoves ir nustebino visko mačiusius amerikiečių instruktorius (jie patys mokydami dar tebesinaudojo instrukcijomis), iš karto teisingai sujungę reikiamus laidus, – džiaugėsi vadas. Beje, į pastabą, ar ne per daug giriąs savo pavaldinius, nė nemirktelėjęs vadas paaiškina: „Ne, jau vien tai, kad visi logistai pasižymi loginiu mąstymu, daug pasako apie bataliono žmones, kita vertus, klaidų būti negali – vien įsigijimų per metus būna už maždaug 20 mln. litų. Ką jau kalbėti apie tranzitinius pinigus, juk logistinės paramos vienetas Afganistane taip pat yra mūsų administracinis vienetas. Taip pat derinamos įsigijimų procedūros, bataliono žmonės rengia technikos specifikacijas, operacinius reikalavimus. Iš tiesų ant mūsų pečių gula didžiulė atsakomybė – juk medžiagos turi būti kokybiškos.

Šiais laikais kinai gali ant bet kurios prekės uždėti vadinamąjį standartą, tačiau realiai tas standartas neatitinka parametru. Ir kaip siųsti tokią nekokybišką prekę, kurios neįmanoma panaudoti, į Afganistaną – kaip žiūrėti žmonėms į akis. Be abejo, padarome klaidų, tačiau iš klaidų mokomės“, – teigė vadas.

Kpt. Romas Vainius – vandens valymo kuopos, kuri pradėta formuoti praėjusių metų spalį, vadas. Pasak jo, šis padalinys – tai ateities projektas. Vandens valymo kuopa yra formuojama NATO reikmėms, ji bus skirta misijoms, o Lietuvoje bus naudojama stichinių nelaimių metu. Nauji pajėgumai leis per 16–17 valandų išvalyti apie 1600 kubinių metrų vandens ir 800 kubinių metrų laikyti. Kuopa bus sudaryta iš keturių būrių, vienas būrys galės išvalyti 400 kubinių metrų, o saugoti 200 kubinių metrų. Pagal amerikiečių skaičiavimus, vieno būrio išgaunamo vandens kiekio užtenka 8000 žmonių lauko stovyklai. Tai ne vien geriamasis vanduo, jis skirtas ir technikai, dušams, skalbykloms, prausykloms. Dabartinis vandens valymo vienetas per parą pajėgus išvalyti 70 kubinių metrų. Vanduo išvalomas itin kokybiškai, iš vandens pašalinama viskas, netgi jonai. Be abejo, ilgą laiką (3 ar 4 mėnesius) tokį vandenį vartojantiems kariams turi būti skiriama maisto papildų.

Sutvarkytas parkas

Pagrindiniai bataliono vienetai – transportavimo, vandens valymo ir lauko stovyklos kuopos. Dalinys, nuo 2003 m. tapęs logistikos daliniu, pradėjo nuo transportavimo, todėl dabar jau paruoštas visas parkas technikai saugoti, įrengti, renovuoti garažai, sandėliai. Batalione stengiamasi tvarkyti aplinką, kad dirbantis žmogus čia jaustųsi kaip namie ir didžiutųsi savo darbo vieta. Kariuomenės lėšas stengiamasi taupyti. Glaudžiai bendradarbiaujama su savivaldybe, kuri padeda puošti bataliono aplinką, padėjo nugriauti avarinės būklės pastatus. Bataliono prašymu miesto savivaldybė skyrė 50 tūkst. litų kunigaikščio Vytenio paminklui pastatyti. Jį planuojama pastatyti ant postamento dirbtinėje saloje bataliono teritorijoje kitų metų vasario 16-ąją pažymint Lietuvos tūkstantmečio minėjimą.

Batalionas irgi neatsisako pagelbėti miestui. Kariai dalyvauja visose šventėse ir renginiuose, ekstremalių situacijų atveju dalinys gali suteikti pagalbą turima technika, krizių atvejais gali išskleisti lauko stovyklą, apgyvendinti žmones. Šiandien batalione yra daugiau kaip 200 žmonių, kurie atlieka kasdienes rutininius darbus ir vykdo užduotis, susijusias su Lietuvos kariuomenės aprūpinimu bei aptarnavimu tiek Lietuvoje, tiek misijos rajonuose.

Istoriniai objektai

Išėjusių šauktinių labiausiai gailėjo S-5 skyriaus specialistai. Viršininkė vyr. ltn. Valda Šalaševičiūtė pasakojo, kad dabar pasidarė sunkiau dalyvauti miesto ir apskrities, visos Lietuvos (juk batalionas vienintelis turi tokią įrangą) renginiuose: „Žmonėms iš tiesų sunku, tenka aukoti laisvalaikį, tačiau kažkaip verčiamės. Iš tiesų renginių metu reikia daug karių – žmonės jau įpratę matyti ir pastatytas palapines, ir mūsų techniką bei įrangą, mėgsta pasmalsauti, kaip kas veikia“.

Bataliono ištakos – 9-asis pėstininkų pulkas. 1936 m. čia buvo pastatytas paminklas Lietuvos didžiajam kunigaikščiui Vyteniu. Antrojo pasaulinio karo metu jis sunaikintas, o dabar bataliono kariai ėmėsi iniciatyvos jį atstatyti. Kreipėsi į organizacijas, verslininkus, pristatė projektą. Surinko beveik 30 tūkst. litų, o kitą dalį žadėjo skirti savivaldybė.

Marijampolės batalionas garsėja ir istorinėmis kareivinėmis – jose buvo atrastos carinės Rusijos ir nepriklausomos Lietuvos kariuomenės karių tapytos freskos. Paminklosaugos specialistai įvertino ir prieškarinio laikais statytą arklių maniežą dėl ypatingos lubų konstrukcijos – dabar šis paveldas yra įtrauktas į saugomų objektų sąrašus, planuojama čia įrengti muziejų. Dabar buvusiame manieže yra senos karinės technikos ir transporto parkas – vienas iš labiausiai Marijampolės vaikų, moksleivių ir miesto svečių lankomų objektų.

Kareivinėse atrastos carinės Rusijos ir Nepriklausomos Lietuvos kariuomenės karių tapytos freskos.

Lijana Cibulskienė
Jono Gvildžio nuotr.